

<http://www.tayjournal.com>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tayjournal>

CLASSROOM TEACHER CANDIDATES' VIEWS ON DISTANCE EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS¹

 Nil YILDIZ DUBAN, Prof. Dr.
Afyon Kocatepe University, Turkey
nily@aku.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-8851-0114

Article Type: Research Article
Received Date: 20.05.2021
Accepted Date: 21.11.2021
Published Date: 30.06.2022
Tr/En: Tr

Plagiarism: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software

Citation: Yıldız Duban, N. (2022). Classroom teacher candidates' views on distance education of primary school students in the COVID-19 pandemic process. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 6(1), 26-49.

¹The findings related to the observation forms in the research were presented as an oral presentation at the INCES congress held on 21-24 October 2021 with the title of "The Examination of EBA TV Observation Reports Written by Pre-service Classroom Teachers".

Abstract

Due to the COVID-19 pandemic in our country, the Ministry of National Education launched a free distance education system with a television and internet-based curriculum on March 23, 2020. Weekly course schedules were restructured in all schools at primary, secondary and high school levels, and necessary remedial education support was started to be provided over the Internet and television screens with EBA (Education Information Network). Within the scope of this research, it was aimed to determine the opinions of classroom teacher candidates on distance education of primary school students during the COVID-19 pandemic. This research includes the qualitative dimension of a study designed with mixed method. Within the scope of current study, in which criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used, telephone interviews were conducted with classroom teacher candidates. The themes, sub-themes and categories created by following the qualitative data analysis process in the study were presented with direct quotations from the participants' views. In this study, it was revealed that the classroom teacher candidates thought that EBA TV was a good idea for students not to interrupt their education during the pandemic process and they had a positive perspective by stating that this application was successful in general. In addition, it was concluded that it is difficult to motivate students for the lessons in the distance education process, it is difficult to concentrate their attention, the responsibilities of teachers and parents increase, and especially the anxiety levels of parents increase. One of the results of the study is that distance education is not suitable for the developmental characteristics of primary school students and is inadequate especially in meeting the socialization needs of children.

Keywords: Classroom teacher candidates, COVID-19 pandemic, distance education.

Extended Summary

Introduction

Considered to be the biggest epidemic of the 21st century, COVID-19 influenced the entire world, and the World Health Organization (WHO) announced on March 11, 2020, that the novel coronavirus has transformed from an epidemic to a pandemic. A pandemic is the worldwide spread of a new disease (WHO, 2010). In the process of declaration of COVID-19 as a pandemic, schools in many countries around the world have been closed, curfews have been imposed and later on, many settlements have been quarantined. This pandemic has also deeply unsettled health and education, the most essential elements in human life. Precautions have been taken in all countries to prevent people from dying from COVID-19 and also those who have the disease to get their health immediately and not infect others. In this context, in many countries, the schools have been decided to be vacationed (closed) until the impacts of the disease go down or completely disappear. According to the data of UNESCO (2020), more than 1.5 billion students and youth across the planet are affected by school and university closures due to the COVID-19 outbreak. While all countries do the necessary planning to support these children and young people within their policy frameworks, UNICEF also offers suggestions to teachers and parents around the world to assist different age groups in this difficult period.

Due to the COVID-19 pandemic in our country, the Ministry of National Education launched a free distance education system with a television and internet-based curriculum on March 23, 2020. Weekly course schedules were restructured in all

schools at primary, secondary and high school levels, and necessary remedial education support was started to be provided over the Internet and television screens with EBA (Education Information Network).

Covid-19 as it is in many countries worldwide pandemic because of distance education with the closure of schools in Turkey has created an alternative solution point. All over the country in the middle of the face to face training to his first, middle and high school level distance education (through EBA) Development of the course is regarded as an application for the first time in Turkey. Both the existence of the pandemic and the introduction of distance education at all educational levels have caused the most important days of the century for teachers, teacher candidates, students and parents. Presence of EBA TV is of great importance for teacher candidates who are continuing their education in this process, as it provides an opportunity to observe under conditions that face-to-face education has disappeared. Within the scope of this research, it was aimed to determine the opinions of classroom teacher candidates regarding the distance education of primary school students during the COVID-19 pandemic. For this purpose, answers to the following questions were sought:

1. What are the opinions of classroom teacher candidates regarding the distance education system (EBA) offered during the COVID-19 pandemic?
2. What are the opinions of classroom teacher candidates on the use of distance education at primary school level?
3. What are the opinions of classroom teacher candidates about the problems faced by primary school students and their families during the pandemic process?
4. What are the opinions of classroom teacher candidates about the process that will be experienced when schools are opened at the end of the pandemic process?

This research includes the qualitative dimension of a study designed with mixed method. Within the scope of current study, in which criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used, telephone interviews were conducted with classroom teacher candidates.

Methods

The basic criterion dealt with in this study is that pre-service teachers have watched the lessons on EBA TV for eight (8) weeks within the scope of the teaching practice course during the pandemic process. In-depth information was obtained through telephone interviews with four participants determined in the context of this criterion. And also observation reports were used as other data gathering technique. Participants were candidate classroom teachers and took the courses of "School Experience" and "Teaching Practice-I" while continuing face-to-face education in primary schools, but could not go to school four weeks after they started to take the "Teaching Practice-II" course due to the pandemic. Therefore, after the commencement of distance education at the university level, the teacher candidates were asked to watch the lessons on EBA TV and take notes within the scope of the "Teaching Practice-

II" course by the researcher lecturer. Thus, pre-service teachers, who were the participants of this study, watched the lessons (Turkish, Science, Life Science, Mathematics lessons at different grade levels of primary school) on EBA TV for eight weeks.

The qualitative data analysis process was followed in this study. The phone calls made by the researcher were transcribed and transcribed into a word file. Later, codes were created in the spaces left on the right side of the pages containing the answers to the interviews and categories were created based on the codes. Later, these categories associated with each other were gathered under sub-themes. Code names were given to the participants of the study. Using these code names in the presentation of the findings, segments of his views were given as direct quotations.

Results

In this study, it was revealed that the classroom teacher candidates thought that EBA TV was a good idea for students not to interrupt their education during the pandemic process and they had a positive perspective by stating that this application was successful in general. In addition, it was concluded that it is difficult to motivate students for the lessons in the distance education process, it is difficult to concentrate their attention, the responsibilities of teachers and parents increase, and especially the anxiety levels of parents increase. One of the results of the study is that distance education is not suitable for the developmental characteristics of primary school students and is inadequate especially in meeting the socialization needs of children.

Discussion and Conclusion

In the study, it was concluded that if the distance education continues during the pandemic process, unwanted problems would arise. In the report published by TEDMEM (2020) on this subject, it is stated that the extent and how the use of distance learning applications will continue in the "new normal" period that will come after the epidemic is brought under control will be largely shaped by the data to be obtained from the experiences in this process and the lessons to be learned from the experiences.

<http://www.tayjournal.com>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tayjournal>

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ²

 Nil YILDIZ DUBAN, Prof. Dr.
Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
nily@aku.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-8851-0114

Makale Türü: Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi: 20.05.2021
Kabul Tarihi: 21.11.2021
Yayınlanma Tarihi: 30.06.2022
Tr/En: Tr

İntihal: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

Atf: Yıldız Duban, N. (2022). Sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemi sürecinde ilkököl öğrencilerinin uzaktan eğitimine ilişkin görüşleri. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 6(1), 26-49.

² Araştırmada yer alan gözlem formlarına ilişkin bulgular kısmı "Sınıf öğretmeni Adayları Tarafından Yazılan EBA TV Gözlem Raporlarının İncelenmesi" başlığı ile 21-24 Ekim 2021 tarihinde düzenlenen INCES kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Özet

Ülkemizde de COVID-19 pandemisi nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığı 23 Mart 2020'de ulusal düzeyde televizyon ve internet tabanlı bir müfredatla ücretsiz bir uzaktan eğitim sistemi başlatmıştır. İlkokul, ortaokul ve lise düzeyinde tüm okullarda haftalık ders programları yeniden yapılandırılmış, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ile internet üzerinden ve televizyon ekranlarından gerekli telafi eğitimi desteği sunulmaya başlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırma karma yöntemle desenlenen bir çalışmanın nitel boyutunu içermektedir. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılan bu araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adayları ile telefon görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çeşitlemenin sağlanması adına katılımcılar tarafından yazılan EBA TV gözlem raporları da araştırmada doküman olarak diğer veri toplama tekniğini oluşturmuştur. Araştırmada nitel veri analizi süreci izlenerek oluşturulan tema, alt tema ve kategoriler katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuştur. Yapılan bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının EBA TV'nin pandemi sürecinde öğrencilerin eğitimlerinin yarım kalmaması adına iyi bir fikir olduğunu düşündükleri ve genel olarak bu uygulamanın başarılı olduğunu ifade ederek olumlu bir bakış açısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin derslere yönelik motivasyonunu sağlamanın güç olduğu, dikkatlerini toplamakta zorlanıldığı, öğretmen ve velilerin sorumluluklarının arttığı ve özellikle velilerin kaygı düzeylerinin yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlardan biri de uzaktan eğitimin ilkokul öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygun olmaması ve özellikle çocukların sosyalleşme gereksinimlerini karşılama konusunda yetersizliğidir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni adayları, COVID-19 pandemisi, uzaktan eğitim.

Giriş

İnsanlarda, birkaç koronavirüsün soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinen virüsler korona virüsdür. Koronavirüsler, hayvanlarda veya insanlarda hastalığa neden olabilecek büyük bir virüs ailesidir. En son keşfedilen yeni tip (novel) koronavirüs, koronavirüs hastalığı olarak isimlendirilen COVID-19'a neden olmaktadır (WHO, 2020). Aralık 2019'da Çin'de viral pnömoni ile hastaneye başvuran hasta sayısı daha sonra yeni koronavirüs hastalığının (COVID-19) neden olduğunu ortaya koydu. COVID-19 salgını çok hızlı bir biçimde pandemiye dönüştü (Yıldız ve diğerleri, 2020). Pandemi, bir hastalığın dünya çapında bir salgına dönüşmesidir (WHO, 2010).

COVID-19, 21. yüzyılın en büyük salgını olarak kabul edilerek tüm dünyayı etkisi altına almış ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) yeni tip korona virüsünün artık salgın boyutunu aşarak 'pandemi' seviyesine geldiğini 11 Mart 2020'de duyurmuştur. İnsanların COVID-19 yüzünden yaşamlarını yitirmemeleri, hastalığı kapanların bir an önce sağlıklarına kavuşmaları ve başkalarına bulaştırmamaları için tüm ülkelerde önlemler alınmıştır. Bu bağlamda birçok ülkede hastalığın etkisi hafifleyene ya da ortadan kalkana kadar okulların tatil edilmesi (kapanması) kararı alınmıştır. UNESCO'nun (2020) verilerine göre dünya genelinde 1,5 milyardan fazla öğrenci ve genç, COVID-19 salgını nedeniyle okul ve üniversitelerin kapanmasından etkilenmektedir. Bu çocuklara ve gençlere destek vermek için her ülke kendi politikaları çerçevesinde plânlamalar yapmakla birlikte, UNICEF (2020) de tüm dünya çapında öğretmen ve ebeveynlere bu zorlu süreçte farklı yaş gruplarına yardımcı olunabilmesi için öneriler

sunmuştur. Benzer biçimde OECD de ülkelere şu önerilerde bulunmuştur: Ülkenizde çevrimiçi eğitim stratejisi uygulanabilir değilse, alternatif eğitim sağlama araçları geliştirin. Bunlar, eğer televizyon istasyonları elverişliyse televizyon programları, podcastler, radyo yayınları ve dijital formda veya basılı öğrenme paketleri olabilir. Eğer tüm öğrenciler cihazlara veya internet bağlantısına erişemiyorsa, bu öğrencilere destek yolları arayın (Reimers and Schleicher, 2020).

OECD nin de raporunda belirttiği gibi COVID-19 pandemisinin dünya genelinde eğitim üzerindeki önemli değişim ve etkileri ile birlikte açık ve uzaktan öğrenme ihtiyacı ve yaklaşımı ön plana çıkmıştır. Pandemi sürecinde, öğrenmenin kesintiye uğratılmadan sürdürülmesinin gerekliliği anlaşılmış, geleneksel eğitim yaklaşımlarının yanı sıra özellikle açık ve uzaktan eğitim uygulamalarına önem verilerek yatırımların bu yönde yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır (Can, 2020). Ülkemizde de COVID-19 pandemisi nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığı 23 Mart 2020'de ulusal düzeyde televizyon ve internet tabanlı bir müfredatla ücretsiz bir uzaktan eğitim sistemi başlatmıştır. İlkokul, ortaokul ve lise düzeyinde tüm okullarda haftalık ders programları yeniden yapılandırılmış, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ile internet üzerinden ve televizyon ekranlarından gerekli telafi eğitimi desteği sunulmaya başlanmıştır.

2016 yılında kurulan ve teknoloji-eğitim entegrasyonunu temel alan çevrimiçi eğitim-içerik platformu (EBA) öğretmen ve öğrencilerin yaralanması açısından son derece önemli bir platformdur. Eğitim Bilişim Ağı (EBA), eğitim-öğretim sürecinde bilişim teknolojisi araçlarıyla materyallerin etkin kullanımını sağlamak amacıyla Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından tasarlanmıştır. EBA sınıf seviyelerine uygun, incelemeye geçmiş e-içeriklerin yer aldığı güvenilir sosyal bir eğitim platformudur. Milli Eğitim Bakanlığı öğrencilerin öğrenme süreçlerine destek vermek amacıyla EBA'yı sürekli güncelleyip öğrencilerin ve öğretmenlerin hizmetine sunmaktadır (EBA, 2019; Kandemir, 2020). Ayrıca MEB, bünyesinde kurduğu "Eğitim Bilişim Ağı Kontrol Merkezi" ile bu biyopolitik sürece bağlı olarak belirlenen eğitim politika uygulamalarını takip ettiğini duyurmuştur (Eren, 2020). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) e-içerik modülünde; video, doküman, ses, görsel, haber, kitap, dergi ve infografik başlıkları altında eğitim materyalleri bulunmaktadır. Eğitim Bilişim Ağı üzerinde öğretmen ve öğrenciler arasındaki etkileşimi artırmak ve öğrenme süreçlerini desteklemek amacıyla basılı veya elektronik ortamlarda oluşturulmuş birbirinden farklı eğitim materyalleri doküman modülünde paylaşılabilir (Maden & Önal, 2020).

İnternet erişimi ve bant genişliği sorunlarını azaltmak için eğitim amaçlı TV de kullanılmaktadır. COVID-19 pandemi sürecinde TV için uyarlanmış EBA programları 18 farklı kanalda yayınlanmakta, her eğitim seviyesine altı farklı kanal tahsis edilmektedir. EBA TV Programları her sınıf düzeyindeki müfredatın kazanımları çerçevesinde 20şer dakikalık dersler olarak düzenlenmiştir. Binlerce video ve animasyon hazırlanmış ve 100'den fazla öğretmen derslerini gönüllü olarak TV için hazırlayıp ve sunmaktadır. Bununla birlikte, EBA programında akıllı telefonlardan erişilebilen uygulamalar da yer almaktadır.

Alan yazın incelendiğinde yaşanan sürecin doğası gereği tıp alanında corona virüs ve COVID-19 ile ilgili çok fazla çalışmaya rastlanmasına karşın, eğitim bilimleri ve sosyal bilimler alanındaki araştırmalar henüz yok denecek kadar azdır. Alan yazındaki bu boşluğun doldurulması ve yaşanan sürecin etkilerinin ortaya konup çözüm arayışlarının başlayabilmesi için tüm bilim dallarında araştırmaların yapılması gerekmektedir.

COVID-19 pandemisi nedeniyle dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de okulların kapanmasıyla birlikte uzaktan eğitim bir alternatif olarak çözüm noktasını oluşturmuştur. Tüm ülke çapında yüz yüze eğitimin ortadan kalkarak ilk, orta ve lise düzeyinde uzaktan eğitimle (EBA aracılığıyla) derslerin işlenmesi Türkiye’de ilk kez gerçekleştirilen bir uygulama olarak kabul edilmektedir. Gerek pandeminin varlığı gerekse tüm öğretim kademelerinde uzaktan eğitimin devreye girmesi öğretmenler, öğretmen adayları, öğrenciler ve veliler açısından yüzyılın en önemli günlerinin yaşanmasına neden olmuştur. Bu süreçte eğitimleri devam etmekte olan öğretmen adayları için de EBA TV nin varlığı, yüz yüze eğitimin ortadan kaktığı koşullarda bir gözlem olanağı sunması itibariyle büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırma kapsamında, sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının EBA TV gözlem raporlarında uzaktan eğitim ile ilgili yansıtmaları nasıldır?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemisi sürecinde sunulan uzaktan eğitim sistemine (EBA) ilişkin düşünceleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitimin ilkökul düzeyinde kullanımına ilişkin görüşleri nedir?
4. Sınıf öğretmeni adaylarının pandemi sürecinde ilkökul öğrencilerinin ve ailelerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Sınıf öğretmeni adaylarının pandemi sürecinin sonunda okullar açıldığında yaşanacak sürece ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma 27.07.2020 tarih, 5 nolu toplantı ve 2020/117 numaralı karar ile etik kurul onayı alınmış, karma yöntemle desenlenen bir çalışmanın nitel boyutlarını içermektedir. Araştırmanın bu nitel boyutunda görüşme ve doküman incelemesi tekniklerinden yararlanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler telefon görüşmeleri biçiminde yürütülmüştür. Araştırmalarda katılımcılarla yapılan görüşme türlerinden biri de telefon görüşmeleridir. Bu görüşmeler yapılandırılmamış görüşmelerden, tamamen yapılandırılmış görüşmelere dek uzanan geniş bir yelpazededir (Creswell, 2007). Bu araştırma kapsamında sınıf öğretmeni adayları ile telefon görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerin süresi 11dakika 45 saniye ile 15 dakika 5 saniye aralığında değişim göstermiştir.

Araştırmada çeşitliliğin (triangulation) sağlanabilmesi için öğretmen adayları tarafından yazılan EBA TV gözlem raporları da katılımcıların bu konudaki gerek mesleki gerekse kişisel deneyim ve bakış açılarına katkı sağladığı için çalışmanın bu bölümünde nitel boyutun diğer veri toplama tekniği olarak sunulmuştur. Yazı temelli dokümanlar sınıfı kapsamında gözlem

raporları veri kaynağı olmuştur. Sınıf öğretmeni adayları tarafından yazılan gözlem raporları bu araştırmanın dokümanları olarak ele alınmıştır.

Katılımcılar (Çalışma Grubu)

Katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Patton, 1997). Ölçüt örnekleme ise önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 10). Bu çalışmada ele alınan temel ölçüt öğretmen adaylarının pandemi sürecinde öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sekiz (8) hafta boyunca EBA TV'deki dersleri izlemiş olmalarıdır. Bu ölçüt bağlamında belirlenen dört katılımcı ile telefon görüşmeleri gerçekleştirilerek derinlemesine bilgi alınmıştır. Katılımcılar sınıf öğretmeni adayı olup, "Okul Deneyimi" ve "Öğretmenlik Uygulaması-I" derslerini ilkokullarda yüz yüze eğitim devam ederken almış ancak "Öğretmenlik Uygulaması-II" dersini almaya başladıktan dört hafta sonra pandemi dolayısıyla okula gidememişlerdir. Bu nedenle üniversite düzeyinde uzaktan eğitim başladıktan sonra araştırmacı öğretim üyesi tarafından "Öğretmenlik Uygulaması-II" dersi kapsamında öğretmen adaylarından EBA TV'deki dersleri izleyip rapor yazmaları istenmiştir. Katılımcıların böyle bir gözlem yaşantısı geçirmesi ilkokul öğrencilerine sunulan uzaktan eğitim konusunda deneyim kazanmalarına olanak sağlamıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verileri yarı-yapılandırılmış görüşme formları ve katılımcıların yazdıkları gözlem raporlarından oluşan dokümanlar aracılığıyla toplanmıştır. Dokümanlar, katılımcıların sekiz hafta boyunca EBA TV'de yayınlanan ilkokulun farklı sınıf düzeylerindeki Türkçe, Fen Bilimleri, Hayat Bilgisi derslerini izleyerek yazdıkları raporlardan oluşmaktadır. Her hafta iki ayrı derse ait tüm saatleri ve teneffüs aralarındaki etkinlikleri izledikten sonra yazılan raporlara katılımcılar kendi yorumlarını da yansıtılmışlardır.

Sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemisi sürecinde ilkokul öğrencilerinin uzaktan eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemek üzere, araştırmacı tarafından toplam sekiz adet açık uçlu sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formunda yer alan soruların iç geçerliğini sağlamak için bu sorular iki alan uzmanına verilmiş ve uzmanların incelemeleri sonucu sorulara son şekli verilerek yedi soru ile form son halini almıştır. Daha sonra, bu soruların işlevliliğini ölçebilmek için bir sınıf öğretmeni adayı ile pilot çalışma yapılmıştır. Soruların açık ve anlaşılır olup olmadığını, verilen yanıtların sorulan soruların yanıtlarını yansıtıp yansıtmadığını belirlemek amacıyla pilot uygulama sonuçları incelenmiştir. Herhangi bir sorun görülmemiş ve gerçek uygulama başlatılıp yarı-yapılandırılmış formlar aracılığıyla görüşler alınmıştır.

Katılımcıların görüşmelerdeki açık-uçlu sorulara verdikleri yanıtlar araştırmacı ve bir alan uzmanı tarafından birbirinden bağımsız bir biçimde incelenerek "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" olan kodlar belirlenmiştir. Aynı işlem dokümanlar için de gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği uyum yüzdesi

kullanılarak yapılan hesaplamada ve güvenilirlik görüşmeler için .92; doküman incelemesi için .90 olarak ortaya çıkmıştır. Güvenirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Burada elde edilen sonuçlar, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada nitel veri analizi süreci izlenmiştir. Nitel veri analizi; verilerin kodlanmasını, metnin küçük cümleler ya da paragraflar biçiminde birimlere ayrılmasını, her bir birime kodların oluşturulmasını ve bunların kategorileştirilerek temalandırılmasını gerektirmektedir. (Creswell & Plano Clark, 2014). Araştırmacı tarafından yapılan telefon görüşmeleri transcript edilip word dosyasına dökümü yapılmıştır. Daha sonra görüşmelere ait yanıtların olduğu sayfaların sağ taraflarında bırakılan boşluklara kodlar oluşturulmuş ve kodlardan yola çıkılarak kategoriler ortaya çıkarılmıştır. Daha sonra birbiriyle ilişkilendirilen bu kategoriler alt temalar altında toplanmıştır. Araştırmanın katılımcılarına kod isimleri verilmiştir. Bulguların sunumunda bu kod isimleri kullanılarak görüşlerinden kesitler, doğrudan alıntılar biçiminde verilmiştir.

Doküman analizi; dokümanlara ulaşma, orijinalliğini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme, veriyi kullanma aşamalarına göre yapılır (Forster, 1995). Bu araştırma kapsamında da bu basamaklar izlenmiştir. Veriyi analiz etme boyutunda nitel veri analizi süreci izlenmiştir. Bulguların sunumunda katılımcıların kod isimleri, dokümanın hangi derse ait olduğu ve dokümanın yazıldığı tarih belirtilerek, dokümanlardaki ifadelerden doğrudan alıntılar sunulmuştur.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzin Bilgileri:

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 27.07.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= 2020/117-005

Bulgular

1. Dokümanlara ait bulgular

Sınıf Öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitimine ilişkin görüşlerini almak amacıyla yapılan bu araştırmada, görüşmelere ilişkin analizler sonucunda ortaya çıkan tema, alt temalar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tabo 1. Katılımcıların gözlem raporlarına ilişkin tema ve alt temalar

Tema	Alt tema
EBA TV Dersleri	Öğretmenin özellikleri
	Dikkat çekme ve güdüleme
	Hazır bulunuşluğu yoklama
	Günlük yaşam bağlantısı kurma
	Örnek sunumu
	Süre -kazanım uyumu
	Öğrencilere öğrenme sorumluluğu kazandırma
	Ödevlendirme
	Ölçme-değerlendirme
	Teneffüsler

Öğretmen Özellikleri Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, öğretmen özellikleri kişisel ve mesleki özellikler olarak ortaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımlar yapmışlardır:

“Öğretmen çok güler yüzlü ve dersi anlatırken jest ve mimiklerini etkin bir şekilde kullanıyor. Ses tonu monoton değildi. Gerekli yerlerde sesini yükseltip alçalttı ve konuşması öğrencilere hitap edecek düzeydi. Metni okurken karakterlerin ses özellikleri ile okumasını çok sevdim. Öğretmen dersin bazı kısımlarında konuyla ilgili şarkı söylemesi hoştu. (Beril, HB, 07.04.2020)”

“Bu derste öğretmen öğrencilerin derse hazır olup olmadıklarını yoklayarak derse başladı. Öğrencilerin ders araç-gereçlerinin yanlarında olup olmadığını sorduktan sonra yanında olmayanlar için ondan geriye sayarak araç-gereçlerini temin etmeleri için onlara süre tanıdı. Bu özellikler açısından öğretmen özelliklerinin öğrenciler açısından olumlu olduğunu düşünüyorum. (Meltem, HB, 30.04.2020).”

Hazır Bulunuşluğu Yoklama Alt Temasına İlişkin Bulgular

Hazır bulunuşluğu yoklama önceki konularla bağlantı, yaşam ve diğer disiplinlerle bağlantı biçiminde ortaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcıların yaptıkları yansıtımlara şu örnekler verilebilir:

“Geçen hafta araştırılan ülkenin tanıtıldığı ve ülkemizin diğer ülkelerle olan ilişkilerinin öğrenildiği hatırlatıldı.” (Elif, SB, 29.05.2020)

“Dersin başında bir önceki derste öğrenilen konuların hatırlatılması, çevre için çalışan kurum ve kuruluşları bilip bilmediklerinin sorulması hazır bulunuşluklarını yoklama ve konular arasında bağlantı kurma açısından önemliydi.” (Derya, FB, 21.04.2020).

Günlük Yaşam Bağlantısı Kurma Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, günlük yaşam bağlantısı kurma alt temasının altında çocuğun yaşamından yola çıkma kategorisi oluşmuştur. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımlar yapmışlardır:

“Konu günlük yaşamdandır fakat yeteri kadar açıklama yapılmadığı için bağlantı kurulmasının sağlanamadığını düşünüyorum. Bağımsızlık, özgürlük, milli egemenlik kavramlarının tanımla verilmesi soyut kalmasına neden oldu. (Derya, SB, 12.05.2020)”.

“Apartman komşularımızla olan ilişkilerimizden yola çıkarak diğer Türk Devletleri ile olan ekonomik ve sosyal ilişkilerimizden bahsedilmesi konunun günlük yaşamla bağlantısının kurulması açısından etkili oldu. (Meltem, SB, 29.05.2020)”.

Öğrencilere Öğrenme Sorumluluğu Kazandırma Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, öğrencilere öğrenme sorumluluğu kazandırma alt temasının altında yaşam becerilerini destekleme kategorisi oluşmuştur. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımlar yapmışlardır:

“Öğretmen bu derste ses yalıtımı ile ilgili bir deneye yer verdi. Burada öğrencilerin de kendisiyle birlikte bu deneyi yapmalarını istedi. Deney aşamalı olarak ilerledi ve öğrenciler defterlerine deneyle ilgili tahmin, gözlem ve açıklamalarını yazdı. Öğretmenin öğrencileri yönlendirmesi, deneyle ilgili düşünüp yorum yapmalarını sağlaması onların öğrenme sorumluluğu kazanmaları açısından olumlu birer davranıştı. (Meltem, FB, 05.05.2020)”.

Örnek Sunumu Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, örnek sunumu teori ve pratiği birleştirme olarak otaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımlar yapmışlardır:

“Sıfır Atık Projesi kapsamında geri dönüşüm kutularına neler atılacağına dair örnekler verildi. Atıklardan müzik aleti yapımı örneği verildi. Çevre sorunlarına birçok çözüm önerisi örneği verildi. Her örnek açıklandı. Neden bunu yapmamız gerektiği anlatıldı. Çevre için çalışan kurum ve kuruluşlara birer örnek verildi. (Elif, FB, 21.04.2020)”.

“Öğretmen derste basit elektrik devresi elemanlarını anlattıktan sonra konuyu anlatan bir video açtı ve öğrencilerin tekrar etmelerini sağladı. Devredeki elemanların görevlerini anlattıktan sonra kendi yaptığı basit elektrik devresini öğrencilere gösterdi ve hangi durumlarda çalışıp çalışmayacağını öğrencilere anlattı. Öğretmenin elektrik devresini göstermesi güzeldi. Keşke devreyi öğrencilerin gözü önünde kursaydı ya da yapılışını uygulamalı olarak gösteren bir video izlettirseydi. (Beril, FB, 29.05.2020)”.

Süre-İçerik Uyumu Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, süre-içerik uyumu alt teması altında yeterli ve yetersiz kategorileri ortaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımalar yapmışlardır:

“Konunun basit ve anlaşılmasının kolay olması az bir sürede kazandırılmasının planlanmasına uygun olduğunu düşünüyorum. (Derya, HB, 28.04.2020)”.

“Ders 20 dakika sürdü. İçerik yoğun olmadığı için ve anlatım yavaş olduğu için süre yeterliydi. (Elif, SB, 29.05.2020)”.

“Kazanımın tam işlenebilmesi için bir ders saati yeterli değil. (Beril, FB, 12.05.2020)”.

Ödevlendirme Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, ödevlendirme alt teması altında araştırmaya yöneltme ve beceri geliştirme kategorileri ortaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımalar yapmışlardır:

“Derste verilen ödevin dışında öğrencilerden, vatanımız için üzerlerine düşen görevlerin neler olabileceğini düşünmeleri istendi. (Meltem, SB, 12.05.2020)”.

“Öğrencilerden evde basit elektrik devresi kurarak ampulün ışık verdiği ve vermediği durumları gözlemlenmeleri ve ders kitabındaki konuyla ilgili soruları cevaplamaları istendi. (Elif, FB, 22.05.2020)”.

“Öğrencilerden Dünya haritası üzerinde bir ülke belirlemeleri ve belirledikleri ülkenin önemli özelliklerini araştırmaları ayrıca araştırmalarını kendi yazı stilleri ile Sosyal Bilgiler defterlerine yazmalarının istenmesi etkili oldu. Araştırmalarında ansiklopedi, kitap, belgesel ve genel ağ kullanabilecekleri hakkında bilgilendirme yapılması onları farklı kaynaklardan araştırmaya yöneltmesi açısından önemlidir. (Derya, SB, 22.05.2020)”.

Ölçme-Değerlendirme Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, ölçme-değerlendirme alt teması altında geleneksel kategorisi ortaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımalar yapmışlardır:

“Dersin sonunda verilen cümlelerdeki davranışların ne gibi olumsuz sonuçlara sebep olacağını soran sorunun ardından, eşleştirme ve mavi ile kırmızı kartları kullanarak sorduğu doğru-yanlış ile ölçme-değerlendirme yapıldı. (Beril, HB, 28.04.2020).”

“Üç tane boşluk doldurma sorusu soruldu. Ders arasında başka sorular da sorulmuştu. O sorular da kullanıldığı için eksiklik giderildi fakat hiç değişik uygulamalar yapılmıyor. (Elif, SB, 12.05.2020).”

“Dersin ölçme-değerlendirme kısmını yetersiz buldum. Bu kısımda sadece deneyle ilgili açık uçlu sorulara ve eşleştirmeye yer verildi. (Meltem, FB, 29.05.2020)”.

Teneffüsler Alt Temasına İlişkin Bulgular

Dokümanların analizi sonucunda, teneffüsler alt teması altında öğretirken eğlendirme bilgilendirme ve beceri kazandırma kategorileri ortaya çıkmıştır. Gözlem raporlarında katılımcılar şu şekilde yansıtımlar yapmışlardır:

“Kelimenin Ardı programında “mekik” kelimesinin kökenin farsça olduğundan ve mekik kelimesinin farklı anlamlarından bahsedildi. Ardından tırtıl çizimi yapıldı. Tırtıl çizimi yapılırken tırtılın nasıl çizildiği hakkında ve tırtılların özellikleri hakkında bilgiler de verildi. Bunu Biliyor Musunuz? adlı programda kalbimizin ne kadar kan pompaladığı hakkında bilgiler verildi. Teneffüs arası çok bilgilendiriciydi ve çocukların öğrenmekten zevk aldığı bilgileri içeriyordu. (Beril, SB, 29.05.2020)”.

“Nasıl kuş çizileceği öğretildi. Aşamalar halinde çizimi ve boyanması gösterildi. Bunlar yapılırken kuşların özelliklerinden bahsedildi. Boyama sırasında gölgelendirmelerden yararlanıldı ve kuşun etrafına birkaç detay eklendi. Geri dönüşüm kutularının kullanımına yönelik kamu spotu izletildi. Sıfır atık projesinden bahsedildi. Çocuklar için dikkat çekici bir animasyondur. (Elif, HB, 28.04.2020)”.

Katılımcılar tarafından yazılan EBA TV gözlem raporlarının doküman incelemesi sonucunda ortaya çıkan bulgular, sekiz hafta boyunca EBA TV’de farklı derslerin izlenmesinin katılımcılara derslere ilişkin ayrıntılı yorum yapma olanağı sağladığını göstermiştir. Haftada ikişer kez izledikleri her bir dersin tüm ayrıntılarına (hayat bilgisi 1-3. Sınıflar, fen bilimleri 3-4. Sınıflar ve sosyal bilgiler 4. Sınıf) ve hatta teneffüs aralarına kadar raporlarına yansıtımlar yapan katılımcılar, uzaktan eğitimin farklı sınıf düzeylerindeki çocukların gelişim özelliklerine nasıl yansiyebileceğine ilişkin de farkındalık geliştirmeye başlamışlardır. Bu bağlamda, geçirdikleri bu yaşantının, katılımcıların ilkökul öğrencileri ve uzaktan eğitim ilişkisi ile ilgili yorum yapabilmelerine katkı getirdiği düşünülmektedir.

2. Görüşmelere ait bulgular

Sınıf Öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemisi sürecinde ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini almak amacıyla yapılan bu araştırmada, görüşmelere ilişkin analizler sonucunda ortaya çıkan tema, alt tema ve kategoriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların görüşlerine ilişkin tema, alt tema ve kategoriler

Tema	Alt tema	Kategori
	EBA TV	Çocukların yaşantısı Öğretmen adaylarının yaşantısı
Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim	İlkokul düzeyinde sorunlar	Gelişim özelliklerinin uygun olmaması
	Ebeveynler	Sorumlulukların değişmesi Teknolojik sorunlar

EBA TV Alt Temasına İlişkin Bulgular

Çocukların yaşantısı

Katılımcılar EBA TV'nin pandemi sürecinde öğrencilerin eğitimlerinin yarım kalmaması adına iyi bir fikir olduğunu ve genel olarak bu uygulamanın başarılı olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda görüş belirten katılımcılardan Banu *"EBA'nın pandemide okullar kapalıyken iyi bir fikir olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin okula gitmesi mümkün değil, bu yüzden eğitimin de herkesin evinde ulaşabilir olduğu televizyonla verilmesi iyi bir fikir bence."* biçiminde açıklama yapmıştır.

Mine de benzer biçimde *"Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında ön yargıyla açıkçası EBA TV izlemeye başladım. Ama izlemeye başladıktan sonra gerçekten etkili buldum. Çünkü pandemi sürecinde çocukların eğitimine ihtiyacımız vardı. Bu da eğitime destek veriyordu."* sözleriyle görüşünü dile getirmiştir.

Pandemi sürecinde uzaktan eğitimin destekleyici bir unsur olarak gören katılımcılardan Elif de *"Hocam ben açıkçası bu kadar hazır olduğumuzu bilmiyordum. Hani böyle bir platformun bu kadar hazır olduğunu, daha kötü bekliyordum aslında. Kısa süre içinde de uzaktan eğitim başladı. Bu tek başına tabii ki yeterli değil ama eğitime destek amaçlı düşününce bence iyi bir uygulamaydı."* açıklama yapmıştır.

EBA TV'de ders aralarının iyi dizayn edildiği ve etkili teneffüs etkinliklerinin olduğu vurgulanmıştır. Bu konuda Banu *"Tenefüsleri güzeldi bence. Hem eğitici hem de eğlenceli. Açıkçası bende izlerken gayet keyif almıştım."* Sözleriyle; Mine de benzer biçimde *"Aslında tenefüslerin uzun olduğu kanısındayım. Ama tenefüslerin kalite açısından, çocukların eğitimi açısından gayet başarılı olduğunu düşündüğüm için iyi değerlendiriliyor diyebilirim."* diyerek görüşünü açıklamıştır.

Katılımcılardan Aylin EBA TV'deki derslerde öğretmenlerin sempatik tavırlarını beğendiğini şu sözlerle dile getirmiştir: *"Öğrencilere güler yüzlü yaklaşımları çok güzeldi. Bir de ilerlemeleri slayttan da olsa o süreci kopukluk oluşturmadan dersi aktarımları etkiliydi."*

EBA TV'de canlı dersler başladıktan sonra daha verimli bir süreç yaşandığını katılımcılardan Mine şu şekilde açıklamıştır: *"EBA'da canlı derse geçtiler. Öğretmenleri kendi öğrencilerine ders veriyordu. Evde kardeşimi gözlemleme şansım var, ilkokula gidiyor. Bu süreçten biraz daha verim aldık. Çünkü öğretmen her öğrencisiyle ilgilenmeye çalışıyordu. Onları yönlendiriyordu canlı da. Onda bir tık daha verimliydi."*

EBA TV'ye ilişkin olumsuz eleştiriler de belirtilmiştir. Olumsuz görüşler; çocukların dersleri izlemesinde sürekliliğin sağlanamaması, yapılandırmacı anlayışın kullanılmaması, öğretmenlerin dersi hızlı anlatmaları biçiminde ortaya çıkmıştır.

Çocukların dersleri izlemesinde sürekliliğin sağlanamaması konusunda Banu şu açıklamayı yapmıştır: *"EBA TV'nin izlenmesinde bazı sıkıntılar oluştu. Kardeşlerimden örnek*

vereyim. Derslerini ilk başta hevesle dinliyorlardı öğretmenleri. Sabahleyin kalkıyorlardı. Derslerini yapıyorlardı. Ondan sonra ben bu konuyu biliyorum. Dinlememe gerek yok. Öğretmen başımızda durmuyor gibisinden yapmak istemediler. Sonlara doğru iyice bıraktılar kendilerini.”

Katılımcılardan Banu, yapılandırmacı anlayışın hakim olmadığına şu sözlerle vurgu yapmıştır. “Her öğretmen derse şey şeklinde başlıyordu. Bugün şunları işleyeceğiz. Şunları yapacağız. Yapılandırmacı yaklaşıma uygun olduğunu düşünmüyorum açıkçası böyle başlamalarını. Şey yapabilirlerdi bir materyal bir görselle girip öğrencileri konu hakkında meraklandırabilirdi. Ya da daha fazla uygulamaya yönelik ders işleselerdi daha iyi olurdu.”. Benzer biçimde Aylin de “Eğitim felsefemizin gerçekleştirilmesinde sistem etkisiz kaldı. Çünkü her bireye hitap eden bir öğrenme ortamı gerçekleştirilemedi. Yapılandırmacı anlayışın sürece yansımadağını düşünüyorum. Bilgiyi anlamlandırmayı sağlayan bir eğitim ortamı değil de bilgi aktarımının daha yoğun ilerlediğini düşünüyorum.” eleştirisini belirtmiştir. Elif öğretmen de “bazı dersler sıkıcı görünüyordu. Çünkü konuların işlenişinde materyal kullanımı, somutlaştırma gerekiyordu. Bu materyal sadece akıllı tahtayla kalmamalıydı. Bu yüzden etkinlikler çok azdı. Sadece ölçme değerlendirmede etkinlik yapılıyordu. Onun dışında sunuş kullanılıyordu.” sözleriyle derslerin çocukların ilgisini çoğu zaman çekemediğinden endişe duyduğunu ifade etmiştir.” Sözleriyle öğrenci merkezli anlayışın dersi somutlaştırıp, sıkıcılıktan kurtarabileceğini ifade etmiştir.

Mine öğretmen ise EBA TV’de derslerin hızlı anlatıldığına ve öğrencilerin öğretmenin hızına yetişmekte güçlük çektiğine şu sözlerle vurgu yapmıştır: “Bazı kısımlarda da öğretmenler fazla hızlı gidiyormuş. Bir kuzenim şöyle demişti. Çok hızlı söylediği için derslerini yazmak istiyordu. Yazamıyorum hızına yetişemiyorum diyordu. O yüzden bir kısmını kaçırdıktan sonra gidiyordu. Yazmak istemiyordu.”

Katılımcıların EBA TV ile ilgili olumlu ve olumsuz görüşleri dikkat çekmiştir. Öğretmenlik Uygulaması-II dersi kapsamında izledikleri derslere ilişkin gözlem raporları yazıyor olmalarının etkili olduğunu düşündürmektedir. Pandemi döneminde çocuklar için önemli bir eğitsel desek oluşuna, içeriğin bu kadar kısa sürede genel anlamda iyi dizayn edildiğine, teneffüs aralarının etkililiğine ve öğretmenlerin güler yüzlü oluşuna ancak derslerde yapılandırmacı anlayışın kullanılmamasına vurgu yapmışlardır. Katılımcıların bu konularda yorum yapabiliyor olmaları EBA TV’yi düzenli ve özenli bir biçimde izlediklerinin göstergesi olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte katılımcıların yorumlarını yaparken gerek ekranda izlediklerinden gerekse çevrelerine yaptıkları gözlemlerden yola çıktıklarını göstermektedir.

Öğretmen adaylarının yaşantısı

Katılımcılar EBA TV izlemenin bir öğretmen adayı olarak kendilerine mesleki anlamda katkılar sağladığını da ifade etmişlerdir. Bu konuda katılımcılardan Aylin EBA TV’nin bir öğretmen adayı olarak kendisine katkısını şöyle açıklamıştır: “Öğretmenlik uygulaması Dersi için okula gidemememiz eksi oldu biraz. Çünkü uygulama olarak beceri kazanmamız açısından çok etkili oluyordu. Ama dersleri sizin sayesinde EBA’dan izlememizin de bana artıları olduğunu düşünüyorum çok fazla. Çünkü bilgi boyutunda da eksikim olduğunu düşündüğüm için kendimi yani böyle kazanımlara baktıkça, yani derste anlatılanı kazanımla eşleştirdikçe böyle dersin içeriği hakkında bilgi sahibi olmaya başladığımı fark ettim. Eksiklerimin olduğunu gördüm. Yani bence her öğretmen adayının mesleğe başlamadan önceki süreçte dersin içeriklerini bilmesi gerektiği

düşündüm. Çünkü bilmeden yorumlamak çok zordu. Kitaba bakıp içeriği veya dersin içeriğine baktığımızda daha farklı olduğunu kendimizin sadece düşünceleriyle anlatılabilecek olmadığını öğrendim. Ben EBA TV'nin çok artısı olduğunu düşünüyorum."

Katılımcılardan Banu ise EBA TV sayesinde kendileri öğretmen olduklarında uzaktan eğitim boyutunda nelere dikkat etmeleri gerektiği noktasında farkındalık kazandıklarını şu sözlerle açıklamıştır: *"Okula gidebilsek tabi ki daha iyiydi. Çünkü öğrencilerle etkileşme geçmek, ders anlatıp bire bir anlattıktan sonra onların dönütlerini almak isterdim. Yani anlattığım dersin anlaşılabilir anlaşılması konusunda. Ama EBA'yı izlemek bize şöyle bir avantaj sağladı. Pandemi gibi bir durumda en azından uzaktan eğitim sürecinin bir gereklilik olduğunu gördük. Uzaktan eğitim sistemi sonuç itibarıyla kullanılabilir bir sistem. Biz neler yapabiliriz, eğer başımıza böyle bir şey gelirse ve uzaktan ders anlatmak durumunda kalırsak hangi şeylere dikkat etmemiz lazım? Mesela biz bir izleyici olarak öğretmenin eksikliklerini, artılarını, yapmamız ve yapmamamız gereken şeyleri gördük. Bu sayede ileriye yönelik biz de televizyonun karşısında ya da çocuklara bir video aracılığıyla ders anlatırsak nelere dikkat etmeliyiz?. Bu konularda EBA TV'de ders izlemenin bana çok katkısı oldu diye düşünüyorum."*

Katılımcılardan Mine de uzaktan eğitimde dikkat edilmesi gerekenler konusunda bilinç kazandığını bir örnek vererek şu şekilde açıklamıştır. *"Mesela bir hocamızın dersini dinlerken öğretmenimiz çocuklara "Haydi çocuklar başlıyoruz, Burada mısınız? Elinizi kaldırın, Benimle misiniz? Bazılarınızın yayılarak oturduğunu görüyorum haydi düzenlenin" falan dedi. Benim kardeşim yanımdaydı. Kardeşim de gerçekten koltukta uzanır vaziyetteydi. Kalktı ben dedim ki bu gerçekten etkili bir yöntem olabilir. Çünkü bazı öğrenciler gerçekten bu durumdayken kendilerini toparlamış olabilirler. Bu da öğrencilerde şu hissi uyandırabilir. Acaba gerçekten öğretmen beni anlıyor mu? Benim hislerimi biliyor mu? Yoksa sadece dümdüz anlatıp geçtiğin zaman belki orada öğrenciler daha da sanallığa gömülecekler."*

Katılımcılardan Elif EBA TV izlemenin kendisine faydasını şu sözlerle ifade etmiştir. *"Pandeminin ortaya çıkışı bu yıl Öğretmenlik Uygulaması dersi için çok kötü oldu. Ama sizin yönlendirmenizle uzaktan eğitim bağlamında EBA TV'yi izleyerek gözlem yapmış olduk. EBA'yı da bir yandan izlemek istiyordum, merak ediyordum bir yandan, ama Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında olmasaydı bu kadar düzenli bir gözlem yapmayacaktım açıkçası. Faydası oldu. Ders içeriklerine ilişkin genel bir fikrim oldu. Onun dışında da işte öğretmenler hakkında şu iyi olmuş şu kötü olmuş gibi görüşlerde edindim. Mesleki olarak katkısı oldu."*

EBA TV'yi izleyen sınıf öğretmeni adayı katılımcılar, uzaktan eğitime ve bu süreçte yapılması gereken uygulama ve alınması gereken önlemlere ilişkin farkındalık kazandıklarını vurgulamışlardır. Katılımcıların olumlu bakış açılarını içeren ifadelerinden yola çıkılarak, pandemi sürecinde okulların açılmaması durumunda yüz yüze eğitime yönelik gözlem ve uygulamadan mahrum kalan öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerinin kesintiye uğramaması adına EBA TV'nin bir alternatif olabileceği düşünülebilir.

Tablo 3. İlkokul düzeyinde sorunlar alt temasına ilişkin bulgular

Alt tema	Kategori
İlkokul düzeyinde sorunlar	Gelişim özelliklerinin uygun olmaması

Katılımcılar uzaktan eğitimin ilkökul öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygun olmadığını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda katılımcılar çocukların dikkatlerinin çabuk dağılması, somut işlemler döneminde olma, ödev kontrolünün olmaması, sosyalleşme gereksinimleri, öğretmenin ilgisini-sevgisini isteme konusunda görüş belirtmişlerdir.

İlkokul öğrencilerinin dikkatlerinin çabuk dağıldığını bu nedenle uzaktan eğitimin mecbur kalınmadıkça kullanılmaması gerektiğini ifade eden Banu şu açıklamayı yapmıştır: *“Uzaktan eğitim zor durumda uygulanabilir bir fikir. Ama ne yaparsak yapalım yüz yüze eğitim kadar asla etkili olmaz bence. Lise öğrencileri için bile zorken, ilkökul öğrencilerinin dikkati daha fazla dağılıyor. Başlarında biri durmadığı sürece ilgileri kayboluyor zaten. Onlar için çok zor. Nasıl yapılır bilmiyorum açıkçası ama ilkökul için dikkatlerini toplamanın çok zor olacağını düşünüyorum...”*

İlkokul öğrencileri için uzaktan eğitimin uygun olmama nedenlerinden birini çocukların sosyalleşme gereksinimleri olarak ifade eden Elif şu açıklamayı yapmıştır: *“Bence uzaktan eğitim uygun değil. Çünkü çocuklar küçükler ve zaten sosyalleşmeleri gereken bir dönem. Evde kalıp televizyon karşısında ya da bilgisayardan eğitimi gerçekleştirmek onlar için yetersiz.”*

Somut işlemler döneminde olan ilkökul öğrencileri için uzaktan eğitimin çok etkili olamayacağını düşünen Aylin görüşünü şu sözlerle dile getirmiştir. *“Aslında uzaktan eğitimini ilkökul dönemi ile çok bağdaşmadığını düşünüyorum. Çünkü öğrenciler daha somut işlem dönemindedir. Uzaktan eğitimle sunulan sistem ise bilgiyi veriyor. Soyut işlemler döneminde daha uygun olduğunu düşünüyorum. Daha üst eğitim seviyelerinde daha etkili olacaktır. Bilgiyi anlamlandırmayı sağlayan bir eğitim ortamı olup dersin özelliklerine uygun farklı materyallerle çocuğa sunulmalı ve somut olarak görebilmeli herşeyi. Bunu sağlamak çok zor, uzaktan eğitim sisteminin altyapısından dolayı.”*

Uzaktan eğitimde ödev kontrol sisteminin olmamasının ilkökul çocukları açısından sorun yarattığını düşünen Elif şu açıklamayı yapmıştır. *“Öğretmen dersin sonunda ödev verdiği zaman zaten kontrol etmeyecek diye düşünüyor çocuklar. Örneğin, ilk başlarda kuzenim yapıyordu verilen ödevleri ama sonra kimse görmüyor diye yapmamaya başladı. Annem okusa ne olur okumasa ne olur ödevimi diyerek yapmak istemedi.”*

Katılımcılardan Mine, ilkökul öğrencilerinin öğretmenin ilgi ve sevgisine çok gereksinim duyduklarını bu nedenle uzaktan eğitimin bu düzeyde çok uygun olmadığını şu sözlerle açıklamıştır. *“Bana kalırsa ilkökul öğrencilerinin dördüncü sınıfa kadar öğretmenin ilgisini sevgisini görmeye gerçekten çok fazla ihtiyaçları var. Eğitim sadece bir şeylerin aktarılması değil, öğretmenle bir bakış, bir öğrencinin ya da öğretmenin ona karşı söylediği bir söz, bire bir ilgilenmek bence bunlar da çok gerekli. Bu yüzden bence bu süreç bize çok da gerekli olmadığı sürece uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimin gerekli olduğunu ispat etti. Düşüncem bu, o yüzden ben açıkçası yüz yüze eğitimin öğrenciyle bire bir etkileşimin daha ön planda olması gerektiğine inanıyorum.”*

Katılımcıların uzaktan eğitimin ilkökul öğrencilerine hangi açılardan uygun olup olmadığını tartışabilmeleri ve çocukların gelişim özelliklerini baz alarak yaptıkları yorumlar,

onların birer sınıf öğretmeni adayı olarak meslek bilgisi ve alan eğitimi konularında gerekli alt yapıyı oluşturduklarının göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 4. Ebeveynler alt temasına ilişkin bulgular

Alt tema	Kategori
	Sorumlulukların değişmesi
Ebeveynler	Teknolojik sorunlar

Sorumlulukların değişmesi

Katılımcılar uzaktan eğitim sürecinin ebeveynlerin sorumluluklarının değişmesine neden olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcıların ebeveynlerin sorumluluklarıyla ilgili vurguları; çocuklarının eğitime ilişkin kaygı düzeylerinin yükselmesi ile sorumluluklarının arttığını düşünmesi, evdeki öğrenme ortamının oluşturulması ve takibin yapılması konusunda sorumluluk oluşması ve teknolojiyi veli olarak da etkin kullanma gereksinimi dolayısıyla sorumluluk yüklenmeleri biçimindedir.

Katılımcılardan Aylin “*Veliler için uzaktan eğitim sorun oldu ve bu da aslında eğitim seviyelerine göre değişkenlik gösterdi. Çocuklarına yeterli olma konusunda kaygı yaşadılar. Onlara sorumluluk daha fazla kalıyordu. Bu kaygının yaşattığı sorumluluk dolayısıyla pandemi sürecinde çocuklarının eğitimlerinin daha iyi olabilmesi için çabaladıklarını düşünüyorum.*” Benzer biçimde Elif de ebeveynlere düşen sorumlulukla ilgili şu yorumu yapmıştır: “*Aileler bu kadar eğitimin içinde değillerdi, yani çocuklarının öğrenmelerine bu kadar tanık olmuyorlardı. Bu süreçte birazcık daha ilgili olmaları gerekti. Öğretmenler tarafından ailelere daha çok sorumluluk yüklendi. Aışkin olmadıkları bir durumdu.*”

Katılımcılardan Mine, kendi yaşantısından örnekleyerek ebeveynlerin pandemi sürecinde yaşadıkları sorunlar dolayısıyla ortaya çıkan sorumlulukların değişimini şöyle açıklamıştır: “*Kardeşim ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi. Bu süreçte bize büyük bir sorumluluk düştü burada. Bizim onu yönlendirmemiz gerekiyordu. Oysa öğretmeni onun için daha değerliydi bize göre. Bizim söylediklerimizden onun söylediklerini yapmak istiyordu. Biz de pek otoriter olmadığımız için onu çok fazla yönlendirip ona karşı verimli olamadığımızı düşünüyorum. Bu da bizde endişe oluşturuyor ve daha fazla ne yapılabilir diye düşünüyoruz*”. Benzer biçimde Banu da öğrencilerin EBA TV’de verilen ödevleri yapmayı tercih etmediklerini şöyle açıklamıştır: “*Kuzenim ilkokul öğrencisi, kendi öğretmenine daha fazla saygı duyuyor. Onun dediklerini yapması açısından. Onun dediği kitapları annesinin zorlamasıyla da olsa okuyordu. Ama EBA’daki derslerin hocasının ödevlerini daha az yapıyordu.*”

Teknolojik sorunlar

Elif de pandemi sürecinde ebeveynlerin teknoloji kullanımı konusunda daha etkin bireyler olması gerektiğini vurgulamıştır. Teknolojinin etkili ve verimli bir biçimde hayata geçebilmesi de ebeveynlere görev ve sorumluluk getirmektedir. Bu konuda Elif görüşünü şu sözlerle dile getirmiştir: “*Tamam, televizyonu açıp izlemek kolay ama Zoom üzerinden falan da dersler oldu. Teknoloji kullanma biraz sıkıntılıydı. Bağlanamama gibi sorunlar işte internete*

erişim gibi kısıtlamalar da vardı. Canlı derslerin takibi ve teknolojik sorunların çözümü için ailelerin teknoloji kullanım becerisinin iyi olması gerekiyor.”

Banu da internet kullanımının etkin olduğu durumlarda ailelerin çıkan sorunları çözmede yetersiz kaldığı anlar onlara ekstra sorumluluk yükledi vurgusunu yapmıştır. Bu durumu şöyle dile getirmiştir: *“Bilgisayardan izleyenler için internet kullanımına ilişkin daha önce çok fazla bilgisi veya deneyimi olmayan ailelerin derslerin takibi konusunda biraz sorunlar yaşadığını düşünüyorum. Canlı derslerde bağlantı kesilince yeterince beceri sahibi olmamalarından dolayı sorunlar yaşanabiliyor.”*

Katılımcıların ebeveynlerin pandemi sürecinde yaşadıkları sorunları ve bu sorunların onların sorumluluklarını daha fazla artırması sebebiyle beraberinde kaygının ortaya çıktığını fark etmeleri mesleki bir bakışla gözlem yapabildiklerini ve bunu öğretmen gözüyle değerlendirecek kapasiteye ulaştıklarını göstermektedir.

Tablo 5. Öğretmen sorumlulukları alt temasına ilişkin bulgular

Alt tema	Kategori
	Uzaktan eğitime yönelik
Öğretmen sorumlulukları	Yeni normale uyuma yönelik

Katılımcılar pandemi sürecinde gerek uzaktan eğitim sürecinde önceki dönemden eksik kaldığını düşündükleri konuların telafiler noktasında, gerek yüz yüze eğitim başladığında yeni normale uyum ile ilgili gerekse uzaktan eğitimin bir gereksinime dönüştüğü durumlara yönelik öğretmenlerin de sorumluluklarının arttığını belirtmişlerdir.

Aylin öğretmen okul tekrar açıldığında yaşanacak sorunlara yönelik şu açıklamayı yapmıştır: *“Şu an da televizyon karşısında ve koltukta dersleri dinleyen öğrenciler tekrar sıra ve sınıf atmosferine uyum sağlamada zorlanacaklar. Bu da öğretmen açısından belli bir süreç zorlanmasına neden olacak. Ayrıca eğer maskeyle bir süreç ilerlerse öğrencilerin jest ve mimikleri veya öğretmenin jest ve mimikleri belli olmadığı için iletişim konusunda çok fazla sorun yaşayacaklarını, dersi dinleme sürelerinin daha kısa olacağını düşünüyorum.”*

Mine öğretmen uzaktan eğitimin izlerine ve yeni normale ilişkin öğretmenlerin yaşayacağı sıkıntıları ve beraberinde gelecek sorumlulukları şu sözlerle dile getirmiştir: *“Öğrenciler belki normal bir yaz tatilinden çok daha fazla bir zaman sonra tekrardan okula başlayacaklar. Ve onları zor da bir süreç bekliyor aslında. Tamamen eskinin dışında bir süreç bu: okula maskeyle gitmek durumunda kalacaklar. Mesafelerine dikkat etmek durumunda kalacaklar. Ya da oyunları kısıtlanabilir. Yani bu sürecin ne getireceğini bilmiyoruz. Bu onları yıpratır. Öğretmenler bu sıkıntılarla baş etmek zorunda kalacak. Sürekli öğrencileri uyarmak ve sabırlı olmak durumunda. Ayrıca dersler açısından öğretmenler telafi eğitimi yapmak durumunda kalabilir. Önceki eksikleri tamamlamak zorunda kalabilirler. Bu da onlar için aslında yorucu bir süreç olabilir.”*

Katılımcılardan Elif de benzer biçimde bahar döneminde pandemi dolayısıyla aniden başlayan uzaktan eğitim sürecindeki kayıpların telafi edilmesi ve yeni normalin koşullarına adaptasyonun öğretmenleri zorlayacağını ve onlara ekstra sorumluluk yükleyeceğini şu sözlerle

dile getirmiştir: *“Önceki dönemin eksiğinin kapatılması gerekiyor bir şekilde. Bir de bu yeni normalden kaynaklı sınıf mevcutlarında azalma olursa ya da işte hijyen kurallarına, maske takmaya falan özen gösterilince bence bu çok sıkıcı olacak. Hem sınıf mevcutları az olacak. Ama o da mecbur kaçınılmaz bir şey. Bu yüzden hareket kısıtlı olacak. Etkinlikler kısıtlı olacak. Bu yüzden eğitim sıkıcı bir hal alacak ne yazık ki.”*

Katılımcılardan Banu da pandemi döneminde tekrar uzaktan eğitim gerektiğinde farklı uygulamalar yapılabileceği noktasında şu açıklamayı yapmıştır: *“Zoom’dan falan anlamadıkları yerlerin anlatılması gerekir. EBA’dan öğretmenden dinleyip anlamadıkları yerler çok oluyor. Onlarla öğretmenlerinin uzaktan eğitim olanaklarıyla yüz yüze görüşülebilmesi gerekir.”*

Katılımcılardan Aylin de öğrenme sorumluluğunun uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere kazandırılmasının önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu noktada yaptığı açıklama şöyledir: *“Aslında öğrenmeyi öğrenmelerini daha çok isterim. Uzaktan eğitimde de süreç oldukça müsaitti. Kendi öğrenme ortamlarını kurabilirler. Okulda gerçekleştiriyorduk ama hep birlikte mesela fasulyenin gözlemlenmesi. Bunu evde aslında bireysel olarak çok rahat yapabilirler ve bu işten kendileri sorumlular. Kendi öğrenmelerini gerçekleştirince daha mutlu olacaklarını düşünüyorum.”*

Katılımcılar pandemi sürecinde yeni normale geçişle birlikte okulların tekrar açılması ve yüz yüze eğitimin başlamasını ümit ederek, istenmedik bir biçimde sorunların da ortaya çıkabileceğine vurgu yapmışlardır. Katılımcı öğretmen adaylarının gerek sorunları ve çözüm önerilerini sunması, gerekse tekrar uzaktan eğitim gereksiniminin ortaya çıkması durumunda alınmasını uygun gördükleri önlemlere ilişkin yorum yapmaları mezuniyet aşamasına gelmiş olan katılımcıların mesleki gelişimlerinin arzu edilen noktaya ulaştığını düşündürmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu araştırmada, öğretmen adaylarının yazdıkları raporlarda EBA TV’deki programlara ilişkin öğretmenin özellikleri, dikkat çekme ve güdüleme, hazır bulunuşluğu, yoklama, günlük yaşam bağlantısı kurma, örneklerin etkili sunumu, dersin süre olarak kazanıma uygunluğu, öğrencilere öğrenme sorumluluğu kazandırma, ödevlendirme, ölçme-değerlendirme, teneffüsler konularına vurgu yaptıkları ortaya çıkmıştır.

Dersten derse, konudan konuya farklılık göstermesine karşın genel olarak EBA TV’deki derslere yönelik olumlu bakış açısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. En büyük sorun olarak görülen nokta ise ölçme-değerlendirmenin yetersizliği ve geleneksel anlayışın hakim olduğu, alternatif ölçme-değerlendirmeden neredeyse hiç yararlanılmamasıdır.

Araştırmada öğretmen adaylarının raporlarına göre EBA TV’de bazı içeriklerin daha çok örnekle desteklenmesi (videolar, fotoğraflar vb.) gerektiği ortaya çıkmıştır. Benzer sonuç; Türker ve Güven (2016) yaptığı çalışmada içeriklerin geliştirilmesi gerektiğini ve özellikle uygulamalı alanlara yönelik örneklerin artırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Kalemkuş (2016); Pala, Arslan ve Özdiç (2016); Bahçeci ve Efe (2018) araştırmalarında içeriklerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi yönünde, Doğan ve Koçak (2020) da içeriklerin güncel hale

getirilmesi, ilgi çekici olması ve her sınıf ve derse ait seçeneklerin olması sonucuna ulaşmışlardır.

Yapılan bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının EBA TV'nin pandemi sürecinde öğrencilerin eğitimlerinin yarım kalmaması adına iyi bir fikir olduğunu düşündükleri ve genel olarak bu uygulamanın başarılı olduğunu ifade ederek olumlu bir bakış açısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, bir başka araştırmada ortaya çıkan olağanüstü bir dönemde eğitim-öğretim faaliyetleri kesintiye uğramadan devam etmiş ve her öğrenci bilgiye aynı anda ulaşabileceği için fırsat eşitliği sağlamıştır biçimindeki olumlu görüşlerle örtüşmektedir (Doğan & Koçak, 2020). Ayrıca araştırmada elde edilen diğer olumlu sonuçlar, EBA TV içeriğinin bu kadar kısa sürede genel anlamda iyi dizayn edilmesi, teneffüs aralarının çocuklar için verimli olacak faydalı etkinlikler biçiminde hazırlanması ve öğretmenlerin güler yüzlülüğü olarak ortaya çıkmıştır. Benzer biçimde Duban ve Şen (2020) tarafından yapılan araştırmada bu süreçte hızla uzaktan eğitime geçilerek EBA'nın hizmete konmasından öğretmen adaylarının memnun oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan bu araştırmada öğretmen adayları açısından yararı noktasında ortaya çıkan bir diğer sonuç da, EBA TV'nin öğretmen adaylarının mesleki gelişimine katkılar sağlamasıdır.

Yapılan bu araştırmada uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin derslere yönelik motivasyonunu sağlamanın güç olduğu, dikkatlerini toplamakta zorlandığı, öğretmen ve velilerin sorumluluklarının arttığı ve özellikle velilerin kaygı düzeylerinin yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer biçimde Enfiyeci ve Büyükalan Filiz (2019) de çalışmalarında uzaktan eğitimin örgün eğitimden farklılıklar gösterdiğini ve uzaktan eğitim bağlamındaki süreçlerde öğrenmeyi etkileyen motivasyon, topluluk hissi, bilişsel yük ve kaygı düzeyleri gibi faktörlerin değişebildiğini belirtmişlerdir. Bu durum karşısında MEB tarafından alınan önlemler bağlamında da öğrenciler/veliler ile "Psikolojik Destek Paketi" ve "Uzaktan Eğitim Yakından İlgi Seti" paylaşılmıştır (Eren, 2020).

Bu araştırmada ortaya çıkan sonuçlardan biri de uzaktan eğitimin ilkökul öğrencilerinin gelişim özelliklerine uygun olmadığı ve özellikle çocukların sosyalleşme gereksinimlerini karşılama konusunda yetersizliğidir. Doğan & Koçak (2020) tarafından yapılan araştırmada da benzer biçimde uzaktan eğitimin hiçbir zaman yüz yüze eğitimin yerini tutmayacağı, sistemin yapay olduğu bu nedenle öğrencilerin sosyal anlamda boşlukta kalacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmada katılımcıların görüşleri doğrultusunda yeni normale geçişle birlikte okulların tekrar açılması durumunda özellikle hijyen ve sosyal mesafenin korunması konusunda sorunlar yaşanacağı için öğretmenlere büyük sorumluluk düşeceği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı sorun TEDMEM tarafından yayınlanan raporda (2020) da "Okulların yeniden açılması planlamalarında sürecin lojistik boyutunda sosyal mesafenin korunması ve hijyen kurallarının uygulanması ile ilgili tedbirlerin uygulanabilirliği noktalarında sorunlar yaşanacağı tahmin edilmektedir" biçiminde ifade edilmiştir.

Araştırmada pandemi sürecinde uzaktan eğitimin devam etmesi durumunda istenmedik bir biçimde sorunların da ortaya çıkacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda TEDMEM tarafından yayınlanan raporda (2020) salgının kontrol altına alınmasından sonra gelecek olan "yeni

normal” dönemde uzaktan öğrenme uygulamalarının kullanımının ne ölçüde ve ne şekilde devam edeceği büyük ölçüde bu süreçteki deneyimlerden elde edilecek verilere ve deneyimlerden çıkarılacak derslere göre şekilleneceği ifade edilmiştir.

Bu araştırmada EBA TV’ye ilişkin olumsuz eleştiriler de ortaya çıkmıştır. Bu olumsuz görüşlerden biri de derslerde öğrenci merkezli yapılandırmacı anlayışın kullanılmaması olmuştur. Bu sonuç, başka bir araştırmada ulaşılan EBA’daki sistemin öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sınırladığı ve kazanımların bilgi düzeyinde kaldığı sonucu ile benzerlik göstermektedir (Doğan & Koçak, 2020). Benzer biçimde, Türker ve Güven (2016) tarafından yapılan çalışmada da içeriklerin geliştirilmesi gerektiği ve özellikle uygulamalı alanlara yönelik örneklerin artırılması gerektiğini sonucuna ulaşılmıştır. Benzer biçimde TEDMEM raporunda (2020) da öğrencilerin yaş grubuna ve öğretilmesi hedeflenen konuya bağlı olarak farklı iletişim araçları ve/veya öğretim yaklaşımları kullanılabilir önerisi sunulmuştur.

Yapılan bu araştırmada ulaşılan sonuçlar ışığında şu öneriler getirilebilir:

- EBA TV’deki derslerde öğrenci merkezli etkinliklere yer verilebilir.
- EBA TV’deki derslerde öğretmenlerin ders anlatım hızlarını öğrencilerin yaş ve dolayısıyla gelişim özelliklerine ayarlamaları önerilebilir.
- Yüz yüze eğitimin bir süre daha başlayamaması durumunda eğitim fakültelerindeki “Okul deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersleri kapsamında öğretmen adaylarına EBA TV’yi izlemeleri ve bu derslere ilişkin rapor yazmaları istenebilir.
- İleriki araştırmalar için farklı sınıf düzeylerindeki öğretmen adayları ile benzer çalışmalar yürütülebilir.

Kaynakça

- Bahçeci, F. & Efe, B. (2018). Lise öğrencilerinin eğitim bilişim ağı (EBA sitesine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi [Journal of Theoretical Educational Science]*, 11(4), 676-692
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi AUAd*, 6(2), 11-53.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design, choosing among five approaches*. Second Ed. USA: Sage publications.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2014). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Doğan, S. & Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Journal of Economics and Social Research Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14); 110-124.
- Duban, N., & Şen, F. G. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının COVID-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 357-376. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43653>
- EBA (2019) <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/icerik.html>.
- Enfiyeci, T. & Büyükalın Filiz, S. (2019). Uzaktan eğitim yüksek lisans öğrencilerinin topluluk hissini çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 12 (1), 20-32.
- Eren, E. (2020). Yeni Tip Koronavirüs'ün Türk eğitim politikaları uygulamalarına etkisi: Milli Eğitim Bakanlığının ve Yükseköğretim Kurulunun yeni düzenlemeleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 153-162. doi:10.2399/yod.20.716645
- Kalemkuş, F. (2016). Ortaöğretimdeki öğretmen ve öğrencilerin eğitim bilişim ağı (EBA)'ya ilişkin görüşleri. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kandemir, (2020). Öğretmenlerin EBA, Morpa Kampüs, Okulistik benzeri eğitim ortamları kullanımının teknoloji kabul ve kullanım birleştirilmiş modeli 2 (TKKBM-2) ile açıklanması, Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü.
- Maden, S. & Önal, A. (2020). Eğitim bilişim ağı (EBA) içerik modülündeki türkçe dersi ile ilgili dokümanların değerlendirilmesi, *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 10(1); 25-50.
- Pala, F. K., Arslan, H. & Özdiç, F. (2016). Eğitim bilişim ağı web sitesinin otantik görevler ve göz izleme ile kullanılabilirliğinin incelenmesi, *IHEAD*, 2(1); 24-38.
- Patton, M.Q. (1997). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury park, CA: SAGE Publications.
- Reimers, F. M. & Schleicher, A. (2020). A framework to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020. *OECD Report*.
- TEDMEM. (2020). COVID-19 sürecinde eğitim: Uzaktan öğrenme, sorunlar ve çözüm önerileri (TEDMEM Analiz Dizisi 7). Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Türker, A. & Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254.
- UNESCO (2020). Retrieved from <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/globalcoalition/>
- UNICEF (2020). Retrieved from <https://www.unicef.org/coronavirus/how-teachers-can-talk-children-about-coronavirus-disease-covid-19>
- WHO (2010). Retrieved from https://www.who.int/csr/disease/swineflu/frequently_asked_questions/pandemic/en/.
- WHO (2020, Nisan). What is a coronavirus? <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A., Çetinkaya, M., Leventoğlu, S. & Şenköylü, A. (2020). Recommendations for Surgical Interventions during COVID-19 Pandemic, *GMJ*, 31: 283-286.